

PROFIL JEZIČKIH I KOGNITIVNIH DEFICITA KOD OSOBA SA SEMANTIČKOM VARIJANTOM PRIMARNE PROGRESIVNE AFAZIJE

Lana Jerkić¹, Dragan Pavlović¹, Mile Vuković¹, Jelena Todorović¹, Mirna Zelić²

¹Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd

²Zavod za psihofiziološke poremećaje i govornu patologiju „Prof. dr Cvetko Brajović“, Beograd

SAŽETAK

Primarna progresivna afazija (PPA) obuhvata grupu neurodegenerativnih poremećaja, koje karakteriše progresivno propadanje jezičkih funkcija, dok su druge kognitivne funkcije, barem na početku bolesti, relativno pošteđene. Izdvojene su tri osnovne varijante PPA: nefluentna progresivna afazija (nvPPA), semantička varijanta primarne progresivne afazije (svPPA) i logopenična progresivna afazija (lvPPA). Semantička varijanta PPA može se pronaći u literaturi i pod nazivom semantička demencija. Klinički se ispoljava progresivnim propadanjem semantičkog znanja, fluentnom afazijom, oštećenim imenovanjem i razumevanjem, prozopagnozijom i površinskom disleksijom i disgrafijom (u jezicima s nepravilnom ortografijom). S progresijom bolesti, uočavaju se i druge promene na kognitivnom planu. Osnovni uzrok ove bolesti je progresivna obostrana atrofija prednjih temporalnih režnjeva, koja je izraženija u levoj hemisferi. Nema dovoljno podataka u literaturi o korišćenju specifičnih metoda tretmana u rehabilitaciji ovih bolesnika. S obzirom na to da su govorno-jezički poremećaji najupadljiviji simptom, bar na početku bolesti, nesporna je i uloga logopeda u proceni i restituciji govorno-jezičkih i komunikativnih sposobnosti.

Ključne reci: afazija, primarno progresivna; frontotemporalna demencija; poremećaji govora